

JOURNAL OF SOCIAL AND HUMANITIES SCIENCES RESEARCH

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Open Access Refereed e-Journal & Refereed & Indexed

Article Type	Research Article	Accepted / Makale Kabul	30.12.2019
Received / Makale Geliş	16.11.2019	Published / Yayınlanma	31.12.2019

AKADEMİSYENLERİN AÇIK LİDERLİK İLE PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATING THE RELATIONSHIP BETWEEN OPEN LEADERSHIP AND PROBLEM SOLVING SKILLS OF ACADEMICIANS

Öğr. Gör. Barış DEMİR

Kocaeli Üniversitesi Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO, Yönetim ve Organizasyon Bölümü,
Kocaeli / TÜRKİYE, ORCID: 0000-0001-6997-6413

Doç. Dr. Öznur GÖKKAYA

Kocaeli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Yönetim ve Organizasyon Bölümü,
Kocaeli / TÜRKİYE, ORCID: 0000-0001-6290-8098

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.1716>

Reference: Demir, B. & Gökkaya, Ö. (2019). Akademisyenlerin Açık Liderlik ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 6(48), 4633-4635.

ÖZET

Üniversiteler eğitimde enformasyon teknolojilerinin sağladığı olası fırsat ve meydan okumaların en üst seviyelerde karşılığını bulması beklenen eğitim kurumlarıdır. Bu açıdan özellikle yükseköğretimde, liderlik kavramı önemi ağırlık kazanmaktadır. Bu çalışmada öğretim elemanlarının açık liderlik ile problem çözme beceri düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir.

Araştırmanın verileri Kocaeli Üniversitesi'ne bağlı 2 meslek yüksekokulunda görevli 36 öğretim elemanından toplanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Polat ve Arabacı (2016) tarafından geliştirilen Açık Liderlik Ölçeği ve Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından Türkçeye uyarlaması yapılan Problem Çözme Envanteri kullanılmıştır. Meslek Yüksekokulunda görevli öğretim elemanlarının problem çözme beceri ve açık liderlik düzeylerinin yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Açık liderlik ile problem çözme becerileri arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Meslek yüksekokulu, açık liderlik, problem çözme becerisi, öğretim elemanı

ABSTRACT

Universities are educational institutions that are expected to find the highest level of opportunities and challenges provided by information technologies in education. In this respect, especially in higher education, the concept of leadership gains importance. In this study, the relationship between open leadership and problem solving skill levels of faculty members was investigated.

The data of the study were collected from 36 faculty members from 2 vocational schools of Kocaeli University. Open Leadership Scale developed by Polat and Arabacı (2016) and Problem Solving Inventory adapted to Turkish by Şahin, Şahin and Heppner (1993) were used as data collection tools. It was seen that the problem solving skills and open leadership levels of the instructors working at the Vocational School were high. It is concluded that there is a positive positive relationship between open leadership and problem solving skills.

Keywords: Vocational school, open leadership, problem solving skills, teaching staff

1. GİRİŞ

Ülkemizde ve dünya üzerinde yükseköğretim kurumlarının ileri bir seviyeye yükselebilmelerinde en önemli unsur sahip oldukları lider/liderler olacaktır. Bu açıdan açık liderliğin günümüz yükseköğretim lider potansiyelini harekete geçirici bir liderlik türü olduğu ön görülmektedir (Polat ve Arabacı, 2016). Günümüz teknoloji ve hızlı gelişim çağında web 2.0, sosyal ağlar, vb. sosyal medya enformasyon teknolojilerine hâkim ve bu teknolojileri eğitim kademesinin paydaşlarını da gözeterek örgütte katılımcı bir kültür (akt: Polat ve Arabacı, 2014'ten Acun, 2009) ortamının ortak amaçlar dâhilinde etkin yönetimi ve yönlendirilmesi önem arz etmektedir.

Geçmişten günümüze liderlik kavramı ve türleri sürekli bir değişim göstermekte, bu değişim devam etmektedir. Artık günümüz liderleri, sahip olmaları gereken birçok özelliğin yanında, bir açık lider olmak zorundadırlar (Polat ve Arabacı, 2014). Açık liderlik kavramının oldukça yeni bir kavram olduğu söylenebilir. Yöneticilerin başarılı olabilmek adına kontrol çabalarını bırakmaları gerektiği ve açık liderlerin birer lider yönetici olarak başarılı olabilmeleri için kontrol yönelimli davranışlardan öte, özgüvene sahip olmak ve belirli hedeflere erişmek üzere, iş görenleri/çalışanları, görevlerine kendilerini adanmaları konusunda yöreklendirmeleri gerekmektedir (Li, 2010).

Günlük ve mesleki yaşantılarında bireyler, sürekli olarak problemlerle karşılaşır. Bu problemlerin hızlı ve etkili olarak çözebilmesi için yöntem ve stratejiler geliştirilmelidir (Posamentier & Krulik, 1998:1). Problem çözme, problemlerle başa çıkma kavramı ile eş anlamlıdır (Heppner ve Peterson, 1982). Kendisini problem çözmeye yeterli olarak algılayanların, kişilerarası ilişkilerde daha girişken ve daha olumlu benlik algısına sahip olmalarının yanı sıra akademik yönden daha uygun çalışma yöntemleri ve durumları sergiledikleri saptanmıştır (Şahin, Şahin ve Heppner, 1993). Problem ile başa çıkmada, kişinin problemleri çözme yeteneği, kendini bilişsel olarak değerlendirmesine ve büyük ölçüde probleme yoğunlaşmasına bağlıdır (Heppner, Baumgardner ve Jakson, 1985: 105-108).

Araştırmayla Kocaeli Üniversitesine bağlı meslek yüksekokullarında görev yapan akademisyenlerin açık liderlik tarzları ile problem çözme beceri düzeylerini karşılaştırmak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. MYO da görevli akademisyenlerin açık liderlik ve problem çözme beceri düzeyleri nedir?
2. MYO da görevli akademisyenlerin açık liderlik ile problem çözme becerileri arasında ilişki var mıdır?

2. YÖNTEM

Bu araştırmada, tarama modeli uygulanmıştır. Bu anket yöntemi ile elde edilen bilgiler kullanılarak sonuca ulaşılmıştır. Meslek yüksekokulu görevli öğretim elemanlarının açık liderlik ve problem çözme beceri düzeylerini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada, Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından Türkçeye uyarlanması yapılan Problem Çözme Analizi Envanteri ve Polat ve Arabacı (2016) tarafından geliştirilen orijinal Açık Liderlik Ölçeği kullanılmıştır. Gerçekleştirilen analizler sonucunda; Açık Liderlik Ölçeği'nin güvenilirlik katsayısı 0.831, Problem Çözme Analizi Envanteri'nin güvenilirlik katsayısının 0.703 olduğu görülmüştür.

Tablo 1: Güvenirlik Analizi

	Cronbach's Alpha	N of Items
Açık Liderlik	0.831	23
Akademik İletişim	0.703	35

Araştırmanın çalışma grubunu; gönüllülük esasına dayalı olarak katılan Kocaeli Üniversitesi'ne bağlı 2 meslek yüksekokulunda görevli 36 öğretim elemanı oluşturmaktadır.

3. BULGULAR

Bu kısımda meslek yüksekokulu görevli öğretim elemanlarının açık liderlik ve problem çözme becerileri ve bu değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koyan bulgulara yer verilmiştir. Sonuçların yorumlanmasında; 1-1,79 çok düşük; 1,80-2,59 düşük; 2,60-3,39 orta; 3,40-4,19;4,20-5,00 çok yüksek ortalama değerleri kullanılmıştır.

Tablo 2. Öğretim Elemanlarının Açık Liderlik ve Akademik İletişim Beceri Düzeylerine ve Alt Boyutlarına İlişkin Aritmetik Ortalamalar

DEĞİŞKENLER	\bar{x}
Açık Liderlik	3,49
Gücün Kabulü ve Sürekli Paylaşım	3,42
Merakı Destekleme ve Hesap Verebilirlik	3,30
Sosyal Ağların Etkin Kullanımı	3,59
Problem Çözme Becerisi	3,40

Tablo2'de Açık liderlik puan ortalamaları incelendiğinde $\bar{x} = 3,44$ ve problem çözme beceri ortalamalarının $\bar{x} = 3,40$ yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur. Açık liderlik alt boyutlarında ise "Gücün Kabulü ve Sürekli Paylaşım" $\bar{x} = 3,42$, "Merakı Destekleme ve Hesap Verebilirlik" $\bar{x} = 3,30$, "Sosyal

Ağların Etkin Kullanımı” $\bar{x}= 3,59$ olduğu saptanmıştır.

Tablo 3. Açık Liderlik ve Alt Boyutları ile Problem Çözme Becerisi Arasındaki Korelasyon Analizi

Açık liderlik ve alt boyutları ile problem çözme becerisi arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla yapılan Pearson korelasyon analizi sonuçları Tablo 3’te sunulmuştur.

		Açık Liderlik	Gücün Kabulü ve Sürekli Paylaşım	Merakı Destekleme ve Hesap Verebilirlik	Sosyal Ağların Etkin Kullanımı
Problem Çözme Becerisi	r	0,411	0,265	0,402	0,372
	p	,000	,003	,001	,003

*p<0,01

Açık liderlik ile problem çözme becerisi arasında [0.411, p<0,01] düzeyinde orta düzeyde pozitif bir ilişki vardır. Problem çözme ile açık liderlik alt boyutları arasında sırasıyla [0,265, p<0,01; 0,402, p<0,01; 0,372, p<0,01] orta düzeyde pozitif bir ilişki vardır. Bu sonuçlardan hareketle, “açık liderlik” ve “problem çözme becerisi” arasında istatistiksel açıdan anlamlı orta düzeyde bir ilişki bulunduğu görülmektedir.

4. SONUÇ

Üniversiteler birbirinden farklı özellik ve amaçlara sahip bireylerin bir arada buldukları yerler olduğundan öncelikle bu kurumlarda yaşamı yönlendirmenin önemli bir yönetim becerisi haline gelmesi ve farklı yönetsel bakış açılarının bu bünyede bulunması bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu açıdan açık liderlik becerisine sahip akademisyenlerin varlığı meydana gelebilecek sorunların giderilmesi açısından önemlidir.

Bu çalışmada Kocaeli Üniversitesine bağlı meslek yüksekokullarında görev yapan akademisyenlerin açık liderlik tarzları ile problem çözme beceri düzeyleri belirlenip, aralarındaki ilişki saptanmaya çalışılmıştır. Yapılan analizler sonucu meslek yüksekokulunda görevli öğretim elemanlarının açık liderlik ve problem çözme becerilerinin yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Ayrıca açık liderlik ile problem çözme becerisi arasında orta düzeyde pozitif yönlü bir ilişki vardır. Buradan problem çözme becerisi arttıkça açık liderlik düzeyinin de arttığı söylenebilir. Bundan sonra yapılacak çalışmalarda farklı fakültelerde daha geniş örneklemeler üzerinde yapılacak çalışmalar literatüre katkı sağlayacaktır. Ayrıca farklı liderlik tarzlarının, farklı becerilerin bir arada kullanılabilmesi ve demografik değişkenler eklenerek yapılacak araştırmaların önemli bir boşluğu gidereceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- ACUN, R. (2009). *Online sosyal ağlar yoluyla katılım kültürü oluşturma*. 1. Uluslararası Avrupa Birliği, Demokrasi, Vatandaşlık ve Vatandaşlık Eğitimi Sempozyumu, 365-370.
- HEPPNER, P.P. & PETERSON, C. H. (1982). The Development and Implications of A Personal-Problem Solving Inventory. *Journal of Counseling Psychology*, 29, 66-75.
- HEPPNER, P. P., BAUMGARDNER, A. H. & JAKSON, J. (1985). Depression and Attributional Style: Are They Related? *Cognitive Therapy and Research*, 9, 105-113.
- LI, C. (2010). *Open leadership: How social technology can transform the way you lead*. (First Edition) Press by A Wiley Imprint, USA: San Francisco.
- POLAT, M. & ARABACI, İ. B. (2014). Eğitimde Açık Liderlik Ve Sosyal Ağlar. *Journal of World of Turks*, 6(1), 257-275
- POLAT, M. & ARABACI, İ. B. (2016). Açık liderlik ölçeğinin geliştirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(1), 79-96
- POSAMENTIER, A. S. & KRULIK, S. (1998). *Problem-solving strategies for efficient and elegant solutions*. California: Corwin Press.
- ŞAHİN, N., ŞAHİN, N. H. & HEPPNER, P. P. (1993). The psychometric properties of the Problem Solving Inventory. *Cognitive Therapy and Research*, 17 (4), 379-396.